

Erfgoedwandeling - korte route noord

Transcriptie audio- en filmfragmenten

Kasteel Doelenpad

Het oude herengoed op deze plek was het domein van de heer van Vorsel, Hendrik van Cuyck. Hij was gehuwd met Gertrude Coutreels, die afkomstig was uit Leuven. Waarschijnlijk woonden Hendrik en Gertrude hier, in Vorsel, en lieten ze vanaf 1358 hun kasteel in steen bouwen of uitbreiden. Het kasteel raakte door voortdurende oorlogen echter zo gehavend dat het in 1628 moest afgebroken worden. De naam Vorsel veranderde in Rijkevorsel in 1387, 16 jaar na de veel te vroege dood van heer Hendrik. De betekenis is dan ook vermoedelijk 'Vorsel van Rik'.

De Winkels

Aan de linkeroever van de Kleine Mark bevindt zich een gebied met een wel heel bijzondere naam: De Winkels. Het gaat hier natuurlijk niet over winkels waar je iets kan kopen, maar over een plaatsnaam die al bestond in de middeleeuwen, vanaf 1478. De Winkels is een groep akkers die zich tussen de Kleine Mark en de Salmmeirloop bevindt. Vroeger waren het allemaal kleine vruchtbare akkers en natte beemden, omzoomd door struikgewas net zoals nu.

In sommige Scandinavische talen betekent het woord 'winkel' hoek. Bij ons wordt een akker ook weleens een hoek genoemd. Boeren gebruiken het woord en spreken dus bijvoorbeeld over 'een hoek rapen', 'een hoek bieten', 'een hoek koren' enzovoort. Ze bedoelen dan telkens een akker met die gewassen.

Splitsing Kleine Gammel - Bergsken

Het kapelletje op deze splitsing werd uit dankbaarheid door de buurtbewoners gebouwd na WO II. Maar deze plek was ook belangrijk tijdens WO I. Tot het midden van de vorige eeuw stond hier een café, de Hoge Put. Deze herberg deed tijdens WO I soms dienst als verzamelplaats voor mensensmokkelaars. Vrijwilligers of vluchtelingen probeerden met de hulp van zogenoemde 'passeurs' die de streek kenden de zwaar bewaakte grens over te steken in Meer of Hoogstraten.

Sint-Luciakapel

Sinds 1699 staat hier een kapel gewijd aan Sint-Lucia. De verering van Sint-Lucia in Rijkevorsel is echter veel ouder. Al in de 15de eeuw ontstond er een belangrijk ritueel: de ommegang, een soort stoet of processie. Een beeld van Sint-Lucia werd dan rondgereden op een ossenwagen. Fluitspelers, muzikanten met luiten en trompetten, draken en reuzen stapten mee in de rondgang. Sint-Lucia werd aanbeden als beschermheilige tegen allerlei kwaaltjes.

